

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення транспортних засобів на об'єктах благоустрою, поданий народним депутатом України Крейденком В.В. (реєстр. № 8346 від 11.01.2023)

За дорученням Голови Верховної Ради України Р.Стефанчука Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні 17 липня 2024 року (протокол № 146) проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення транспортних засобів на об'єктах благоустрою, поданий народним депутатом України Крейденком В.В. (реєстр. № 8346 від 11.01.2023).

За визначенням суб'єкта права законодавчої ініціативи метою законопроекту є "створення дієвого механізму обліку загублених транспортних засобів та транспортних засобів, які протягом значного періоду часу розміщені на об'єктах благоустрою, несуть загрозу їх використання для вчинення терористичних актів та створюють проблему для виконання спеціальними службами, комунальними службами своїх завдань, пошкоджують майно територіальних громад чи перешкоджають іншим учасникам дорожнього руху".

Законопроектом передбачено зміни до Цивільного кодексу України (статті 338, 347), законів України "Про благоустрій населених пунктів" (статті 6, 10, 16, 42), "Про місцеве самоврядування в Україні" (статті 26, 30).

Зокрема, такими змінами пропонується:

визначити умови заборони залишення транспортних засобів на об'єктах благоустрою, а також умови, за яких транспортний засіб вважається знайденим;

передати повноваження зі збереження знайдених транспортних засобів від Національної поліції до відповідних юридичних осіб публічного права, визначення яких здійснюватимуть органи місцевого самоврядування;

визначити умови, за яких особа вважається такою, що відмовилась від права власності на транспортний засіб на користь територіальної громади населеного пункту;

здійснення продажу знайдених транспортних засобів через електронну торгову систему;

надати Кабінету Міністрів України повноваження щодо затвердження порядку виявлення, транспортування та зберігання знайдених транспортних засобів, розшуку власника;

надати органам місцевого самоврядування повноваження щодо визначення вартості послуг транспортування та зберігання знайдених транспортних засобів.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України у листі від 18.03.2023 №2734/35/10-23 повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до проекту.

Міністерство внутрішніх справ України у листі від 08.03.2023 №14181/01/38-2043-2023 зазначає, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання. МВС звертає увагу, що статті 337 та 338 Цивільного кодексу України регулюють правовідносини, пов'язані із набуттям права власності на знахідку. Під знайденими речами, зокрема транспортним засобом, слід розуміти, що це чужі речі, втрачені їх власниками, місце знаходження (перебування) яких було встановлено іншими особами. Також МВС відзначає, що "редакція запропонованих проектом Закону змін не відповідає принципу юридичної визначеності, який є складовою частиною конституційного принципу верховенства права, неухильне дотримання якого є запорукою утвердження правової держави (стаття 1, частини перша і друга статті 8 Конституції України)".

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Асоціація міст України" у своєму листі від 01.06.2023 № 5-250/23 висловлює пропозиції для доопрацювання окремих положень проекту.

Комітет з питань бюджету на засіданні 20.03.2023 (протокол № 150) ухвалив рішення, що законопроект з реєстр. № 8346 має вплив на показники місцевих бюджетів (може призвести до збільшення їх видатків на організацію виявлення, транспортування, зберігання транспортних засобів, розшук їх власників, а також може зумовити збільшення доходів за умови продажу транспортних засобів та відшкодування власниками вартості надання послуг). У разі прийняття відповідного закону він має вводитися в дію згідно з нормами частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України (з урахуванням підпункту 1 пункту 22 розділу VI цього Кодексу).

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу за наслідками розгляду законопроект з реєстр. № 8346 на засіданні 12.09.2023 (протокол №166) надав висновок про його не відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції у частині захисту прав людини та Конвенції Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція). Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, зокрема, відмічає, що запропонований законопроектом порядок виявлення знайдених транспортних засобів із подальшим їх переміщенням, зберіганням та продажем не відповідає вимогам якості закону, не обґрунтовується будь-якими інтересами

суспільства та створює ризик свавільного позбавлення осіб належного їм майна, що є порушенням статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України у висновку від 03.05.2024 №16/03-2024/98397 висловлено зауваження до поданого законопроекту. Управління, зокрема, звертає увагу, що з початку повномасштабного вторгнення рф в Україну 24.02.2022 значна частина громадян України виїхала за кордон, залишивши свої транспортні засоби, у тому числі на прибудинкових територіях, у зв'язку із запровадженням правового режиму воєнного стану, що слід розцінювати як форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили). Крім цього, частина громадян України – власників транспортних засобів захищає країну в складі Збройних Сил України та інших відповідних військових формувань, також залишивши свої транспортні засоби, в тому числі й на об'єктах благоустрою. У зв'язку з цим, позбавлення громадян права власності на покинуті ними за таких обставин транспортні засоби викликає сумніви з точки зору пропорційності інтересам суспільства та створює ризик свавільного позбавлення осіб належного їм майна, що, на думку Управління, містить ознаки порушення статті 41 Конституції України та статті 1 "Захист власності" Першого протоколу до Конвенції (Протокол ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997).

Заслухавши інформацію підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення транспортних засобів на об'єктах благоустрою (реєстр. № 8346 від 11.01.2023) за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови Г.Бондар.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

